

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 47003
Nom: Avanços en Baixa Visió
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2280 - Màster Universitari en Optometria Avançada i Ciències de la Visió	Facultat de Física	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2280 - Màster Universitari en Optometria Avançada i Ciències de la Visió	Avances en baja visión	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

ALBARRAN DIEGO CESAR ANTONIO

RESUM

Aquesta assignatura aborda la rehabilitació en baixa visió des d'un enfocament integral i centrat en el pacient. S'estudien les principals ajudes òptiques, no òptiques, electròniques i tiflotecnològiques, així com els criteris clínics per a seleccionar-les segons el tipus i grau de dèficit visual.

S'analitzen protocols d'avaluació funcional de la visió i estratègies d'adaptació de l'entorn, amb l'objectiu de millorar l'autonomia personal i la qualitat de vida de les persones amb baixa visió.

L'enfocament pràctic es basa en l'anàlisi i la resolució de casos clínics reals, mitjançant el disseny de plans individualitzats de rehabilitació visual i l'avaluació de la seua eficàcia amb proves funcionals i qüestionaris validats.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana que l'estudiantat dispose de coneixements bàsics d'anatomia i fisiologia ocular, especialment de la retina i les vies visuals, així com d'òptica visual i refracció.

També resulta convenient haver adquirit prèviament competències en tècniques d'exploració funcional, com la mesura de l'agudes visual, la campimetria, la sensibilitat al contrast i la interpretació bàsica de proves estructurals com la tomografia de coherència òptica.

Així mateix, serà útil comptar amb nocions de psicofísica visual i una certa familiaritat amb l'ús de lúps i sistemes bàsics de magnificació aplicats a pacients amb baixa visió.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2280 - Màster Universitari en Optometria Avançada i Ciències de la Visió

Comunicar i informar el pacient de tots els actes i proves que es realitzaran i explicar clarament els resultats i el seu diagnòstic.

Conèixer alteracions oculars i neuronals de la retina que poden implicar una disminució de la funció visual.

Conèixer les ajudes òptiques i no òptiques de baixa visió.

Conèixer les últimes investigacions en el camp de la baixa visió.

Identificar els símptomes característics que indiquen la necessitat d'actuació en les diferents àrees amb pacients de baixa visió.

Millorar els resultats funcionals amb l'adaptació i aplicació de les tècniques i equips de baixa visió.

Obtenir la prescripció òptica o ajuda adequada per a cada tipus de pacient en funció de les seues necessitats i estat de la funció visual.

Planificar una rehabilitació visual en baixa visió.

Realitzar una història clínica adequada al perfil del pacient.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

Tema 1. Selecció del pacient amb baixa visió

Criteris clínics i funcionals per a identificar pacients candidats a programes de rehabilitació visual. S'analitza el perfil visual, psicològic i social del pacient, així com els factors que condicionen l'adherència, la resposta al tractament i el potencial de millora funcional.

Tema 2. Programa de rehabilitació visual en baixa visió

Disseny, implementació i seguiment de programes personalitzats de rehabilitació visual. S'estudien els objectius terapèutics, la selecció d'ajudes òptiques, no òptiques i electròniques, i els protocols d'entrenament i adaptació segons les necessitats del pacient.

Tema 3. Entrenament de la resta visual

Estratègies dirigides a l'aprofitament funcional de la visió residual en persones amb baixa visió. Es revisen les principals proves d'avaluació funcional i es plantegen programes individualitzats d'entrenament visual orientats a millorar l'autonomia en les activitats de la vida diària.

Tema 4. Tècniques d'orientació i mobilitat

Principis bàsics d'orientació i mobilitat aplicats a persones amb baixa visió. S'aborden estratègies per a afavorir desplaçaments segurs i autònoms en entorns coneguts i desconeguts, utilitzant referències visuals, auditives i tàctils.

Tema 5. Tiflotecnologia i noves tecnologies en baixa visió

Aplicació de la tiflotecnologia i de les noves tecnologies a la rehabilitació de persones amb baixa visió. Es revisen dispositius electrònics, sistemes d'accessibilitat, realitat augmentada, realitat virtual i intel·ligència artificial, així com els criteris per a la seua selecció i adaptació individualitzada.

Tema 6. Aplicació pràctica mitjançant casos clínics

Aplicació pràctica dels continguts mitjançant tres sessions clíniques supervisades a la Clínica Optomètrica de la UV amb pacients reals amb baixa visió. L'estudiantat aplicarà tècniques d'avaluació funcional, seleccionarà ajudes òptiques, no òptiques i electròniques, dissenyarà plans individualitzats de rehabilitació visual adaptats a les necessitats funcionals de cada pacient i valorarà l'eficàcia de les intervencions proposades mitjançant proves funcionals i qüestionaris estandarditzats de qualitat de vida.

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria	10,00
Seminari	5,00
Laboratori	15,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
-----------	-------

Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00
Resolució de casos pràctics	20,00
Total hores	45,00

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura combina classes teòriques, seminaris participatius i sessions pràctiques clíniques amb pacients reals, amb l'objectiu d'integrar l'adquisició de coneixements teòrics amb el desenvolupament de competències clíniques.

Les classes teòriques es desenvoluparan mitjançant una metodologia expositiva, amb suport de material audiovisual, imatges clíniques, vídeos explicatius i altres recursos docents que faciliten la comprensió dels conceptes fonamentals de la baixa visió i la rehabilitació visual.

En els seminaris, l'estudiantat elaborarà i exposarà treballs en grup relacionats amb els continguts de l'assignatura. Aquestes activitats fomentaran el treball col·laboratiu, el pensament crític i l'anàlisi de situacions clíniques.

Les sessions pràctiques es realitzaran a la Clínica Optomètrica de la UV, on l'estudiantat participarà en l'atenció a pacients reals amb baixa visió, sota la supervisió del professorat especialitzat. Durant aquestes sessions s'aplicaran tècniques d'avaluació funcional de la visió, se seleccionaran i ajustaran ajudes òptiques i no òptiques, es dissenyaran plans individualitzats de rehabilitació visual i es valorarà l'eficàcia de les intervencions proposades.

L'assistència a les pràctiques de laboratori constitueix un requisit mínim per a la superació de l'assignatura. Aquest requisit es considerarà complert quan l'estudiant haja assistit, almenys, al 80 % de les hores programades de pràctiques de laboratori i haja justificat adequadament, per causa de força major, la impossibilitat d'assistir a les sessions restants.

Aquesta metodologia permet integrar coneixements teòrics, habilitats clíniques i competències comunicatives, i afavoreix una aproximació crítica i aplicada a l'abordatge optomètric de la baixa visió.

AVALUACIÓ

La qualificació final de l'assignatura s'obtindrà mitjançant la suma ponderada de les parts següents:

1. Examen final: 70 % de la qualificació final. Consistirà en una prova escrita, de caràcter teòric o teoricopràctic, sobre els continguts de l'assignatura. Serà necessari obtenir una qualificació mínima de 5 sobre 10 en aquesta part per a poder aprovar l'assignatura.
2. Avaluació contínua: 15 % de la qualificació final. Es basarà en la participació en seminaris, la

resolució d'activitats o casos clínics, i l'elaboració i presentació de treballs relacionats amb els continguts de l'assignatura. Serà necessari obtenir una qualificació mínima de 5 sobre 10 en aquesta part per a poder aprovar l'assignatura.

3. Avaluació de les pràctiques clíniques: 15 % de la qualificació final. L'assistència a les sessions pràctiques clíniques amb pacients reals a la Clínica Optomètrica de la UV serà obligatòria. En la primera convocatòria es valorarà l'assistència, participació i compliment de l'estudiantat en aquestes sessions, incloent-hi l'aplicació de tècniques d'avaluació funcional, la selecció d'ajudes òptiques, no òptiques i electròniques, i el disseny de plans individualitzats de rehabilitació visual. Serà necessari obtenir una qualificació mínima de 5 sobre 10 en aquesta part per a poder aprovar l'assignatura.

Per a aprovar l'assignatura serà necessari obtenir una qualificació mínima de 5 sobre 10 en cadascuna de les tres parts i una qualificació final igual o superior a 5 sobre 10.

En la segona convocatòria es mantindran els mateixos pesos: examen final, 70 %; avaluació contínua, 15 %; i pràctiques clíniques, 15 %. L'estudiantat haurà de recuperar únicament les parts no superades en la primera convocatòria.

La recuperació de l'examen final es realitzarà mitjançant una prova escrita equivalent. La recuperació de l'avaluació contínua es realitzarà mitjançant una prova o treball equivalent. La recuperació de la part pràctica es realitzarà mitjançant un examen pràctic, que podrà incloure la resolució de casos clínics, la selecció i justificació d'ajudes òptiques, no òptiques i electròniques, i el disseny d'un pla individualitzat de rehabilitació visual.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques:

- Coco Martín M.B., Herrera Medina J., de Lázaro Yagüe J.A., Cuadrado Asensio R. Manual de baja visión y rehabilitación visual. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2015. ISBN 978-84-9835-849-0.
- Correa G. Manual de rehabilitación para personas con discapacidad visual de América Latina. Fundación ONCE para América Latina, Unión Latinoamericana de Ciegos i ICEVI Latinoamérica; 2023. ISBN 978-9915-9627-0-2.
- Pérez Mañá L., Cedrún Sánchez J.E., Ortiz Herrera C. Abordaje multidisciplinar de la discapacidad visual. Casos clínicos optométricos. 1a ed. McGraw Hill; 2026. ISBN 978-84-486-5215-9.

Referències complementàries:

- Asociación Acción Visión España. Manual de trato a personas con baja visión. Acción Visión España; 2019.

- Brown B. The Low Vision Handbook for Eyecare Professionals. 2nd ed. Boca Raton: CRC Press; 2024. ISBN 978-1-55642-795-4.
- Whittaker S.G., Scheiman M., Sokol-McKay D. Low Vision Rehabilitation: A Practical Guide for Occupational Therapists. 2nd ed. Routledge; 2024. ISBN 978-1-61711-633-9.